

Cronfa Bensiwn Gwynedd

Cynllun Archwilio Amlinellol 2023

Blwyddyn archwilio:

2022–2023

Dyddiad cyhoeddi:

Mehafin 2023

Fersiwn ddrafft yw'r ddogfen hon wrth aros am drafodaethau ychwanegol gyda'r corff a archwilir ac a arolygir. Mae'n bosibl na fydd yr wybodaeth wedi'i dilysu'n llawn eto ac ni ddylid ei dosbarthu'n eang.

Paratowyd y ddogfen hon yn rhan o waith a berfformiwyd yn unol â swyddogaethau statudol. Ceir rhagor o wybodaeth yn ein [Datganiad o Gyfrifoldebau](#).

Archwilio Cymru yw'r enw cyfunol anstatudol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân y mae gan bob un ohonynt eu swyddogaethau cyfreithiol eu hunain. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol ac nid oes ganddi unrhyw swyddogaethau.

Ni dderbynnir unrhyw gyfrifoldeb gan yr Archwilydd Cyffredinol, staff Swyddfa Archwilio Cymru na, pan fo hynny'n gymwys, yr archwilydd penodedig mewn cysylltiad ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu weithiwr arall yn eu rhinwedd unigol nac i unrhyw drydydd parti.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partiön perthnasol. Mewn cysylltiad â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru a, pan fo hynny'n berthnasol, yr archwilydd penodedig yn drydydd partiön perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

This document is also available in English.

Ynglŷn ag Archwilio Cymru

Ein nodau:

Sicrhau pobl Cymru bod arian cyhoeddus yn cael ei reoli'n dda	Egluro sut mae arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio i ddiwallu	Ysbrydo a grymuso'r sector cyhoeddus yng Nghymru i wella
--	--	---

Ein huchelgeisiau:

 Manteisio'n llawn ar ein persbectif unigryw, ein harbenigedd a	 Cryfhau ein safle fel llais awdurdodol, dibynadwy ac annibynnol	 Cynyddu ein hamlygrwydd, ein dylanwad a'n perthnasedd	 Bod yn sefydliad enghreifftiol i'r sector cyhoeddus yng Nghymru a thu hwnt
---	---	--	---

Cynnwys

Cyflwyniad	5
Ffioedd a'r tîm archwilio	6
Llinell amser archwilio	7
Ansawdd archwilio	8
Atodiad 1—y newidiadau allweddol i ISA315 a'u heffaith	9

Cyflwyniad

Mae'r Cynllun Archwilio Amlinellol yn nodi fy nghyfrifoldebau statudol fel eich archwilydd allanol ac i gyflawni fy rhwymedigaethau o dan y Cod Ymarfer Archwilio. Mae hefyd yn nodi manylion fy nhîm archwilio a dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni gweithgareddau ac allbynnau arfaethedig fy nhîm archwilio. Rwyf yn bwriadu rhannu Cynllun Archwilio Manwl yn ddiweddarach eleni ar ôl imi gwblhau fy ngwaith cynllunio. Bydd yn nodi fy ffi archwilio amcangyfrifedig a'r gwaith y mae fy nhîm yn bwriadu ei wneud.

Fy nghyfrifoldebau archwilio

Mae'n ofynnol imi ardystio a yw datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd (y Cronfa Bensiwn) yn 'wir ac yn deg'. Mae'r gwaith archwilio yr wyf yn ei wneud i gyflawni fy nghyfrifoldebau yn ymateb i'm hasesiad o risgiau. Mae hyn yn caniatáu inni ddatblygu dull archwilio sy'n canolbwyntio ar fynd i'r afael â risgiau penodol wrth ddarparu sicrwydd ar gyfer datganiadau ariannol y Gronfa Bensiwn yn gyffredinol.

Mae gen i gyfrifoldeb hefyd i dderbyn cwestiynau a gwrthwynebiadau i'r datganiadau ariannol gan etholwyr lleol.

Nid wyf yn ceisio cael sicrwydd llwyr ynghylch gwirionedd a thegwch y datganiadau ariannol a'r nodiadau cysylltiedig ond rwy'n mabwysiadu cysyniad perthnasedd. Fy mwriad yw nodi camddatganiadau sylweddol, hynny yw, y rhai hynny a all gamarwain darlennydd y cyfrifon. Bydd y lefelau yr wyf i'n barnu bod y camddatganiadau yn berthnasol yn cael eu hadrodd ichi yn fy Nghynllun Archwilio Manwl.

Adrian Crompton
Archwilydd
Cyffredinol Cymru

Byddaf yn cyflwyno adroddiad drwy eithriad ar nifer o faterion a nodir yn fanylach yn ein [Datganiad o Gyfrifoldebau](#).

Ffioedd a'r tîm archwilio

Ym mis Ionawr 2023, cyhoeddais y [cynllun ffioedd](#) am y flwyddyn, a gymeradwywyd gan Bwyllgor Cyllid y Senedd. Mae'n nodi fy nghyfraddau ffioedd ac mae hefyd yn tynnu sylw at effaith safon archwilio ddiwygiedig Safon Ryngwladol ar Archwilio 315 ar fy null archwilio ariannol. Nodir rhagor o fanylion am y safon archwilio ddiwygiedig a'r hyn y mae'n ei olygu i'r archwiliad yr ymgymeraf ag ef yn **Atodiad 1**.

Byddaf yn rhoi amcangyfrif o'ch ffi yn fy Nghynllun Archwilio Manwl ar ôl imi gwblhau fy asesiad risg manwl.

Eich tîm ymgysylltu:

Matthew Edwards	Cyfarwyddwr Ymgysylltu
Yvonne Thomas	Rheolwr Archwilio
Ben Hughes	Uwch Archwilydd

Mae'r unig fgygythiad i annibyniaeth y mae angen i mi ei ddwyn i'ch sylw yn ymwneud â'r Rheolwr Archwilio sydd gyda ffrindiau a pherthnasau sy'n cyfrannu i, neu yn derbyn pensiwn o'r Gronfa Bensiwn. O ganlyniad, bydd camau priodol yn cael eu rhoi ar waith i sicrhau bod unrhyw wrthdaro posibl yn cael ei reoli.

Llinell amser archwilio

Nodwn isod ddyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni ein gwaith archwilio a'n hallbynnau arfaethedig.

Allbwn arfaethedig	Gwaith a wnaed	Cwblhau'r adroddiad
Cynllun Archwilio Amlinellol 2023	Mehefin 2023	Mehefin 2023
Cynllun Archwilio Manwl 2023	Awst i Medi 2023	Medi 2023
Gwaith archwilio datganiadau ariannol: <ul style="list-style-type: none"> • Archwiliad o'r Adroddiad Datganiadau Ariannol • Barn ar y Datganiadau Ariannol	Hydref 2023	Tachwedd 2023

Ansawdd archwilio

Mae fy ymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru yn absoliwt.

Credaf fod ansawdd archwilio yn ymwneud â gwneud pethau'n iawn y tro cyntaf.

Defnyddiwn fodel tair llinell sicrwydd i ddangos sut yr ydym yn cyflawni hyn.

Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydgyssylltu a goruchwyllo'r trefniadau hynny. Gwnawn ein gwaith yn ddarostyngedig i graffu annibynnol gan yr Adran Sicrhau Ansawdd¹ ac mae ein Cadeirydd yn gweithredu fel cyswllt ar ansawdd archwilio i'n Bwrdd. Am fwy o wybodaeth gweler ein [Hadroddiad Ansawdd Archwilio 2022](#).

Ein Pobl

Ffurir y llinell sicrwydd gyntaf gan ein staff a'n rheolwyr sy'n gyfrifol yn unigol ac ar y cyd am gyflawni'r safonau o ansawdd archwilio yr ydym yn dyheu amdanynt.

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- Goruchwyllo ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio

Ffurir yr ail linell sicrwydd gan y polisïau, yr offer, y ddysg a'r datblygiad, y canllawiau, a'r arweinyddiaeth a ddarparwn i'n staff i'w cefnogi i gyrraedd y safonau ansawdd archwilio hynny.

- Rhaglen archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technegol

Sicrwydd annibynnol

Ffurir y drydedd linell sicrwydd gan y gweithgareddau hynny sy'n rhoi sicrwydd annibynnol dros effeithiolrwydd y ddwy linell sicrwydd gyntaf.

- Adolygiadau Rheoli Ansawdd Ymgysylltu
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddi'r achos sylfaenol
- Adolygiad gan gymheiriaid
- Y Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

¹ Yr Adran Sicrhau Ansawdd yw Adran Sicrhau Ansawdd Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr.

Atodiad 1—y newidiadau allweddol i ISA315 a'r effaith bosibl ar eich sefydliad

Newid allweddol	Effaith bosibl ar eich sefydliad
Gweithdrefnau adnabod ac asesu risg manylach a mwy helaeth	<p>Efallai y bydd eich tîm cyllid ac eraill yn eich sefydliad yn cael nifer fwy o ymholiadau gan ein timau archwilio yn ystod y broses o gynllunio'r archwiliad. Gallai ceisiadau am wybodaeth gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gwybodaeth am fodel busnes eich sefydliad a sut y mae'n integreiddio'r defnydd o dechnoleg gwybodaeth (TG); • gwybodaeth am broses asesu risgiau eich sefydliad a sut mae eich sefydliad yn monitro'r system rheoli mewnol; • gwybodaeth fanylach am sut y caiff trafodiadau eu dechrau, eu cofnodi, eu prosesu, a'u hadrodd. Gallai hyn gynnwys y gallu i gael gafael ar ddogfennaeth ategol fel llawlyfrau polisïau a gweithdrefnau; • trafodaethau manylach â'ch sefydliad i gefnogi asesiad o risg cynhenid y tîm archwilio.
Cael gwell dealltwriaeth o amgylchedd eich sefydliad, yn enwedig mewn cysylltiad â TG	<p>Efallai y bydd eich sefydliad yn cael mwy o ymholiadau i gynorthwyo'r tîm archwilio i ddeall yr amgylchedd TG. Gallai hyn gynnwys gwybodaeth am:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apiâu TG sy'n berthnasol i adrodd ariannol; • y seilwaith TG ategol (ee y rhwydwaith, cronfeydd data); • Prosesau TG (ee rheoli newidiadau i raglenni, gweithrediadau TG); • y personél TG sy'n ymwneud â'r prosesau TG.

Newid allweddol	Effaith bosibl ar eich sefydliad
	<p>Efallai y bydd angen i dimau archwilio profi'r rheolaethau TG cyffredinol a gallai hyn ei gwneud yn ofynnol cael tystiolaeth archwilio fanylach ar weithredu rheolaethau TG yn eich sefydliad.</p> <p>Ar rai archwiliadau, gallai ein timau archwilio gynnwys arbenigwyr archwilio TG i'w cynorthwyo i wneud eu gwaith. Efallai y bydd angen i'n harchwilwyr TG ymgysylltu ag aelodau o'ch tîm TG nad ydynt wedi bod yn rhan o'r broses archwilio o'r blaen.</p>
<p>Gofynion uwch yn ymwneud ag arfer amheuaeth broffesiynol</p>	<p>Gallai ein timau archwilio wneud ymholiadau ychwanegol os ydynt yn nodi gwybodaeth yr ymddengys i wrth-ddweud yr hyn y maent eisoes wedi ei ddysgu yn yr archwiliad.</p>
<p>Gellir cyflwyno asesiadau risg ar raddfa fwy, gan ddibynnu ar natur a chymhlethdod y corff a archwilir</p>	<p>Bydd disgwyliadau'r tîm archwilio ynghylch ffurfioldeb polisïau, gweithdrefnau, prosesau, a systemau eich sefydliad yn dibynnu ar gymhlethdod eich sefydliad.</p>
<p>Gallai timau archwilio wneud mwy o ddefnydd o dechnoleg wrth gynnal eu harchwiliad</p>	<p>Gallai ein timau archwilio wneud defnydd o offer awtomataidd a thechnegau megis dadansoddi data wrth gynnal eu harchwiliad. Gallai ein timau ofyn am wybodaeth wahanol neu wybodaeth mewn fformat gwahanol i'r archwiliadau blaenorol fel y gallant gyflawni eu gweithdrefnau archwilio.</p>